

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po peti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Štarskino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemaj nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 211.

V Ljubljani, v ponedeljek 15. septembra 1890.

Letnik XVIII.

Rim in Italija.

III.

Mej vdeleženci na avstrijskem katoliškem shodu bilo je navzočih primeroma mnogo avstrijskih juristov, posebnó Nemcev iz alpskih dežel in Poljakov. Posebnó so bili navzoči oni avstrijski pravnik, ki so se strnili v zvezo avstrijskih pravnikov, katera ima poseben namen, varovati in braniti interese vere in katoliške cerkve. Ti gospodje so imeli med katoliškim shodom svoje posebne seje, iz katerih nam je omeniti posebnó znamenitega govora Lienbacherjevega, v katerem je razpravljajal rimsko vprašanje kot mednarodno vprašanje, stoječ na stališču mednarodnega prava. Iz tega govora se vzlasti pojasni razmerje med Rimom in Italijo; radi tega tudi tu podamo bistveni obseg pomenljivih besed.

„Kjerkoli,“ — začel je po priliki govornik, — „se na kakem kraju zberó katoliki, hoteč zastopati verske in cerkvene koristi, obrnejo se najprej oči vseh v Rim, je vsem na jeziku: rimsko vprašanje. To vprašanje ne kot narodno, ampok kot meddržavno in mednarodno, dovolite, da nekoliko pojasnim.“

Pravnik vpraša vselej, kjer se določuje o kakem pravu, po objektu in subjektu prava. Ako torej govorim o mednarodnem pravu, vprašati se moram: kateri je objekt mednarodnega prava, v kolikor hočemo tukaj kakor katoliki govoriti o tem pravu? Ta objekt so: interesi ali koristi vere, morále in cerkve. In kdo je v tem oziru subjekt mednarodnemu pravu? Nikdo drugi, kakor zastopnik teh interesov: katoliška cerkev in nje poglavar: papež.

Velika naloga, svetovna naloga, ki jo ima izvrševati papež kot poglavar katoliške cerkve, tirja, da je papež po svojem poklicu v zvezi z vsemi narodi sveta in z njih vladarji, in zato mora ravno on v mednarodnem pravu veljati kot odločujoča avtoriteta.

Žal, da daudanes tajé, da bi pristajala papežu

subjektiviteta v mednarodnem pravu že iz splošnega tega ozira, ker je treba štirih rečij, ko v mednarodnem pravu po nauku nekdanjih in tudi sedanjih mednarodnih pravoslovcev treba namreč dežele, ljudij, društvene organizacije v tem kraju in popolne samostojnosti ali suverenosti. Ker torej papežu že zaradi tega odrekajo omenjeno pravico, odrekajo v mednarodnem pravu, ker sedaj nima nobene dežele, treba, da o tem vprašanju temeljito razmišljamo.

Druge tri potrebne reči: ljudje, društvena njih organizacija in suverenost so v posebni meri lastne ravno katoliški cerkvi in nje poglavarju. Nad dvesto milijonov je nas katolikov, in boljše organizacije skoro da ne najdemo v nobeni družbi, kakor v katoliški cerkvi, in papež je v resnici njen poglavar, odločen, da kot papež vlada sv. cerkev. Toda pravijo, zdaj nima nobene zemlje. Če je torej posestvo državne oblasti temeljni pogoj, „conditio sine qua non“ subjektivitete v mednarodnem pravu, potem moramo priznati, da je papež sedaj nima.

Ta pravica ne pristojá krščanski cerkvi, tako učé sedanji mednarodni pravoslovci med temi pravi Garcis: Tudi krščanskim cerkvam ne pristojá mednarodna osebnost, tudi ako so od države kot pravne osebe z avtonomno pravico priznane, tudi papež ali rimska kurija v smislu mednarodnega prava nimajo te pravice, dasi so nekako samostojni in dasi uživajo tudi deloma postavno priznane vladarske pravice.

Nekoliko bližje mojim nazorom, da papežu pristojá osebnost v mednarodnem pravu, je Bluntschli, ki pravi: „Krščanske cerkve niso narodopravne, vendar državam podobne osebnosti, in morejo z državami sklepati pravne razmere, ki nosijo bolj ali manj narodopravni značaj. V srednjem veku je bila rimsko-katoliška cerkev najvišja mednarodna narodopravna avtoriteta.“

Po mojem mnenju pa nam ni treba iskati analogij, ker je že v nalogi papeža kot poglavarja katoliške cerkve „eo ipso“ dan tudi značaj, da ima papež narodopravno osebnost.

To naj nekoliko pojasnim. Po mojem mnenju se mednarodno pravo v nepravem pomenu imenuje zunanje državno pravo. Zakaj mednarodno pravo določuje pravne razmere posameznih narodov, ne pa ravno držav. Mednarodno pravo se peča z ljudmi kot ljudmi s človeštvom; meje njegovega delovanja segajo daleč čez državne meje.

Na tej podlagi pojasnim tri sledeče stavke: Prvi: Papež je osebnost (subjekt) v mednarodnem pravu kot papež, brez ozira, ali že posestvuje državno oblast ali ne;

drugi: Posestvo državne oblasti pa je vendar bistvena podpora, da papež kot mednarodna osebnost izvršuje svoj posel, in

tretji: Papež je tudi še sedaj neodvisen, suveren in sicer ne po milosti zakonov kake države, marveč kot papež.

Papež je torej najprej osebnost v mednarodnem pravu brez ozira ali ima slučajno sedaj državno oblast ali ne. V dokaz temu vas spomnim na prejšnje besede, kjer sem govoril o svetovni nalogi, katero ima papež vršiti po povelju božjem. Toda, saj so tudi drugi, pri katerih se vidi, da posestvo državne oblasti ni bistveni predpogoj, mednarodne osebnosti. Tako Bluntschli priznava mednarodne pravice Nomadom, ki nimajo nobenega državnega prava, ker nimajo nobene države. In Mancini se je izrazil, da se moderno mednarodno pravo ne ozira toliko na državo, kolikor na narodnost.

Iz tega razvidimo, da se oddaljujejo učenjaki od nazora, da bi bilo mednarodno pravo državno pravo. Visoko smemo ceniti narodno idejo, toda brez dvombe veliko višje od narodne ideje je ideja vere, morále, cerkve. In ako že narodna ideja sili učenjake mednarodnega prava, da ne tirjajo strogo za mednarodno osebnost državne oblasti, ménim, da isto smemo še z veliko večjo pravico tirjati za višje ideje vere, morále in cerkve.

Papež je nam katolikom namestnik Kristusov na zemlji. Dovolite, da vam preberem stavek iz

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Ž.

I.

Kralj Vaclav IV. je umrl uprav v oni dóbi, ko je bilo na Češkem najbolj treba vladarja, ki bi s trdno voljo in bistrim očesom umiril razburjeni narod. Po celem kraljestvu je kipelo mej prostim narodom, mej meščani in plemenitaši — in tu je umrl kralj, nesrečni sin Velikega Karola, očeta domovine, in zemlja je občutila britko to izgubo. Kdo bo neki kralj češki? Tako so povpraševali povsod. Sigmund, brat kraljev. Husitje in mirnejši ljudje so gledali na-nj s sovraštvom kakor na prouzročitelja smrti Jana Husa. Tudi katoličanje niso imeli do njega niti zaupanja niti ljubezni, četudi se je vedno potegoval za pravo cerkev. Sumili so, da to dela bolj v svojo korist, kakor iz ljubezni do cerkve. Tudi narava Sigmundova je bila čisto nepodobna naravi ljubljenega očeta. — Sigmund je postavil po Vaclavovi smrti kraljevo vdovo Zofijo za vladarico, ker se ni mogel sam vtikati v vladarstvo nad zemljo češko, pripravljaje se na vojsko proti Turkom v obrambo ogerskega kraljestva.

Ali kaj premore slaba ženska roka v tako burnej dóbi! Sicer je imela nova vladarica za svetovalca moža, kateri je bil mej narodom po bogastvu in previdnosti v veliki časti, Čenjeka z Vartenberka, ali nadomestiti kralja le ni mogel.

Kralj Vaclav, čegar življenje je bilo tako nemirno, ni dobil pokoja tudi po smrti. Iz grada kundratiškega, kjer je umrl dan po Velikem Šmarnu leta 1419., prenesli so njegovo telo v cerkev svetega Vida in ga tam položili v kapelo sv. Vaclava. Vdova kraljeva je napravila po umrlem soprogu slovesen pogreb. V Pragi se je govorilo, da bo jednak pogrebu slavnega očeta.

V krasoti se more Vaclavov pogreb meriti s pogrebom Karlovim, a toliko solz ne poteče po njem, kakor po očetu, ki še živi v blagem spominu naroda in bo živel na veke. Toliko plaka in ihtenja ga ne bode spremilo k pogrebu, kakor slavnega Karola. Da, iz mnogih ust uide kletev na kralja, in iz marsikaterega očesa se zasveti blesk škodljubne radosti, ker „ta“ nima več v rokah vlade, ker je mrtev. Meščani so majali z glavami, boječe se oziraje na vse strani, ko bi kdo slišal njihove sicer tihe besede. Niso vedeli, ali bo nova vlada prijazna Vaclavu ali ne: bo-li tedaj dovoljeno sramotiti spomin umrlega kralja ali se bo to štelo v zločin.

V tem je pristopil k meščanom še jeden sosed, bogati kupec Burger. Po obrazih se jim je videlo, da niso bili veseli njegovega prihoda; nekateri so skrili težko nevoljo, da je pristopil k njim. Ali bil je bogat, imovitejši kakor vsi drugi; zato so mu vrnili uljudno njegov pozdrav. Že iz tega pozdrava je bilo znati, da je kupec, odet v črno, baržunasto sukajo, opasan s pasom, Nemeč.

„O čem se ménite, sosedi?“ nagovoril jih je nemški meščan in pogledal vsakega. Ali ne pričakujé odgovora, nadaljeval je sam: „Berem vam na obrazih, da ste govorili o novici, ki je sedaj najvažnejša v Pragi in na deželi — o smrti kraljevi. Za takim kraljem ni treba žalovati, da, veseliti se moramo, da smo se ga iznebili. Umrl bi lahko že dosti popreje, umrl že pred onim nesrečnim letom, ko je izdal nesrečni odlok kutnogorski, ko je spravil Prago v največjo bedo, izgnavši iz nje toliko žarečih zvezd učenosti, toliko dijakov iz vseh krajev sveta, ki so prinašali v Prago toliko denarja. Pred enim letom je imel že“

„Molči!“ zavpil je meščan Vacek, „molči in ne govóri tako brezbožno o umrlem kralji, ko se še grob ni zaprl nad njim. Ne skruni njegovega imena!“

„Torej hvalite svojega kralja? Hvalite ga, ker je z onim odlokem uničil Prago tako hitro se razcvitajočo in bogatečo. Hvalite ga, ker je spravil na

časa svete alijance iz l. 1815., ki so ga izrekli diplomati in krščanski knezi največjih držav: „Kristus je edini suveren vseh krščanskih narodov!“ Krasen stavek! In ali naj bi bila krščanska ideja v enem stoletju že tako propala, da so l. 1815. rekli: „Kristus je edini suveren vseh krščanskih narodov“, danes pa bi namestniku Kristusovemu ne priznali celó pravice osebnosti v mednarodnem pravu? Papež ne oznanjuje po svojem poklicu zakonov božjih samo urbi, ampak tudi orbi. Vsa družina narodov je njegova družina in ves zemeljski krog je njegov delokrog; torej se mora takemu vladarju tembolj priznati osebnost v mednarodnem pravu v vsakem slučaju. On edini ima popolno pravno zmožnost za vladanje, kakor govorimo mi pravniki, da določuje pravo cerkve in pravne nje razmere z drugimi državami; on je prvi zastopnik cerkve. In ako vprašamo zgodovino, pové nam naravnost in jasno, da so posebno papeži gojili diplomatsko in mednarodno občevanje. In ko še papežev ni bilo, v rimskih in grških časih so versko idejo družili s poslom poslancev in selov. Ko so v 15. stoletju uveli v Rimu „responsales ecclesiasticorum“, od tedaj se je poslanstvo izpolnjevalo od stoletja do stoletja in reči smemo, da je Rim ustanovil poslanstvo. In kdo je še danes prvi med raznimi poslanci, ki so poverjeni pri tujih državah? Kdo drugi, kakor poslanec ali nuncij papežev.

(Dalje slédi.)

Nemške naselbine na Ruskem.

II.

Kakor smo že omenili, trudijo se Nemci kupovati zemljišča zistematično: zdaj raztreseno na več mestih kakor mreža, a zdaj zopet kompaktno, tako da s svojim zemljiščem čisto zaokrožijo zemljišča ruskih kmetov in veleposestnikov, pa na ta način kmeta prisilijo, da zapusti svoje zemljišče in da se odseli v Azijo, a veleposestnike prisilijo, da prodajo svoja posestva Nemcem. Seljska zemljišča kupujejo Nemci po navadi prav cenó, kajti zemljišče, s katerega se je kmet izselil, je zanemarjeno ter izgubi vrednost, tako da Nemeec zanj dá po navadi le neizplačane davke in odkupnino.

Ali zemljišča veleposestnikov kupujejo prav drago, posebno ona, ki so jim po položaju všeč: v hakrovske guberniji so poznati slučajji, da so dali Nemci za zemljišče, ki je bilo cenjeno od plemičke banke nad 50 rubljev po desetini, tudi do 120 rubljev.

Najlepši dokaz, kako si znajo Nemci prilastiti seljskih zemljišč ter siromašne kmete na preselitev prisiliti, je sledeči odlomek prošnje, katero je podpisalo 58 kmetov ter jo izročilo svojemu upravitelju:

„Nemci so nas obdali od vseh strani, odvzeli so nam livade in pašnike, tako da naša živina nima kje pasti, a mi sami, ki smo tukaj že zdavnje naseljeni, ne moremo slobodno iti na-nje ter se podati na naša zemljišča, kajti Nemci so vsa stara pota zaprli, a skrega li se kdo ž njimi, tega doseljenci pretepo in enega našega soseda so že ubili. Tudi mnogo živine so nam pobili, in skoraj dan na dan nas ogovarjajo, grdiijo, tepejo nas in našo ži-

beraško palico na tisoče rodovin, ki so se živili od tujcev, profesorjev in dijakov, ki so se morali preseliti od tod. Ponašate se ž njim, ker je dal prednost tej peščici Čehov, tem nekoliko nepokojnim glavam češkim, pred proslavljenimi učenci države. Ponašate se ž njim, ker je napravil iz Prage skoro vás.“

„O, dragi gospod, v ognju niti ne veš, kaj govoriš. Grdiš našo Prago, ker je tekla tvoja zibelka, Bog vé kje, in ker zato nimaš ljubezni do staroslavne matere naših mest. Imenuj uam le katero mesto v državi, ki bi se le iz daleka moglo primerjati naši vasi?“

„Ali vendar ne morete tajiti, da so trpeli meščani veliko škodo, ko so odšli profesorji in dijaki. Tebi, pospod Vacek, godilo se je za onih časov bolje kakor sedaj. Tedaj si imel v svojej delavnici vse polno pomočnikov, največ dohodkov si prijel iz dijaških rôk. Dijaki so ljubili bolj puške kakor knjige. A si kupi sedaj domač dijak od tebe kaj? Bili so časi veselejši.“

„Prav imaš, da se mi je godilo takrat bolje, ker so učenci polomili mnogo mečev v praskah. Ali rad pretrpim to izgubo, da ima le moj narod pri tem dobiček.“

(Dalje slédi.)

vino in derejo nas nezaslišano. Kaj naj storimo? Kam bi se podali poiskat pravice, mi zares ne vemo.“ (Slabe morajo biti zares ruske oblasti, ki trpé tako barbarstvo.)

Drugi dokaz je zopet čin, ki ga je nedavno opisal „Južny Kraj“: Nemci so kupili od Ilijaševiča v zmijevskem okrožju veleposestvo Grašino. V tem kraju ima 434 kmetov samo 84 desetina zemljišča, tako da nimajo kje napajati niti svoje živine, katero so dozdaj napajali na zemljišču veleposestnikov ruskih. Pri takem pomanjkanji lastnega zemljišča so si hoteli pomagati kmetje s tem, da so vzeli v najem neko veleposestvo. Ali selsko zemljišče je tukaj obdano od vseh strani z zemljiščem plemičkim. Kaj hoče početi zdaj 434 osiromašenih kmetov tamkaj, ko novi nemški posestniki teh veleposestev ne potrebujejo ruskih delavcev, pa jim tudi nočejo dati koščka zemlje v najem, niti jim dopustiti, da si smejo vsaj živino napajati?! Ne preostane jim nič drugega, nego vse zapustiti ter oditi, kamor jih oči vodijo. . . . A Nemci so se podvizali, da so hitro kupili zapuščeno zemljo čisto po cení. A kako bi se dalo tukaj pomoči, ko je prodaja dovoljena po postavi, tedaj tudi oblasti ne morejo nič pomagati. *Pereat mundus, fiat justitia.*

Da se čedalje več Nemcev naseljuje na Ruskem, dokazujejo poljski časopisi v svojih dopisih o tej zadevi. Po poročilih teh novin zapuščajo v najnovejšem času nemški doseljenci gubernijo Pločko, kjer so dlje časa živeli ter se selijo dalje na iztok, večidel v Volinjo, in sedanja svoja mesta pa puščajo svojim zemljakom, ki na novo dohajajo v Rusijo. Razven tega tudi Nemci, ki so si kupili posestva v Rusiji, vabijo nove naseljence, posebno delavce k sebi v te kraje. Enim dajejo po navadi en del svojega zemljišča v najem ali jim ga prodajo na obročno odplačevanje, z drugimi pa izpodrivajo še preostale ruske delavce, ki se morajo obrniti drugam, da si najdejo zaslužbe, ali pa oditi daleč v nenaseljene kraje s trebuhom za kruhom. Oni kmetje pa, ki ostanejo v tem morju Nemštva, postanejo po navadi luterani, naučé se nemški ter prenehajo biti Rusi.

Razven teh tujcev, ki so si nakupovali zemljišč za agrikulturne namene, je na zapadu, na jugu, na iztoku, pa tudi sredi Rusije mnogo čisto tujih družtev, ki imajo v svojih rokah najdražje nepremičnosti: premog, doline, šume, vinograde in vrtove (pri Kavkazu) itd., a poleg tega tudi ogromne tvornice (v bjelostockem in ložinskem okrožju na Poljskem). Vsako izmed teh posestev je ognjišče, okoli katerega se osredotočujejo tuji delavci, rokodelci, trgovci in sploh vsa družina. Na ta način tuje ne uživajo samo prirodnega bogastva Rusije, nego tudi dobljene glavnice potujejo s temi tujei po navadi iz dežele.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. septembra.

Notranje dežele.

Slavnosti v Celji in Opavi. Pod naslovom „Nemška olika“ obsoja lvovska „Gazeta Narodowa“ izgrede nemških slovanofagov v Celji in Opavi ter pravi, da so pri tej priložnosti Nemci znova pokazali razvpiito nemško oliko in nemško moštvo. Temu nasproti pa piše brnsko glasilo Chlumeckega: „Dogodki v Celji in Opavi so znova pokazali, da dovoljenje slovanskih slavnosti po nemških mestih ni na svojem mestu. Upamo, da se v prihodnje ne bodo več vršile take slavnosti“. — Mi pa še trdneje upamo, da se vlada ne bo ozirala na take neosnovane opazke oholih in samogoltih Nemcev ter tudi v prihodnje dovoljevala enake národni razvoj pospešujoče slavnosti.

Končan prepír. Naposled je vendar enkrat končan prepír, ki je bil mnogo let v zasedanji dalmatinskega deželnege zboru mej hrvaškimi poslanci in vlado. Hrvaški poslanci in vlada so se prepirali namreč zaradi hrvaške deške ljudske šole v Trogiru (Trau), na kateri je bil tudi en italijanski oddelek. Hrvaška večina v državnem zboru je bila trdno prepričana, da ni taka šola odgovarjala zakonu in odrekla je troške za vzdrževanje omenjene šole, čemur so vladni zastopniki na vso moč ugovarjali. Kakor pa poroča zadnje dni „Narodni List“, sklenilo je naučno ministerstvo odpraviti italijanski oddelek na imenovani šoli ter ugoditi v tem oziru hrvaškim opravičenim željam.

Vnanje države.

Srbija. Belgrajski listi objavljajo poročila o roparjih, kateri so vedno predrznejši ter silijo celo v mestne okolice. Tako so nedavno napali roparji blizu okrožnega mesta Ušice neko žensko iz Buar

ter jo bajé podkovali s konjskimi podkvami, ker jih je neki ovdala.

Bolgarija. Te dni je izdal v Belem Gradu sozatoženec v Paničevi zadevi, Ricov, v bolgarskem jeziku spisano knjižico z naslovom „Bolgarska kriza.“ Opiraje se na zgodovinsko-politiške študije Tatiščeve, trdi pisatelj, da se more ruski vpliv v Bolgariji le tedaj ohraniti, če se bode pod njim razvijala prostost in samostojnost bolgarskega naroda. Ricov trdi mej drugim, da je naklonjenost do Rusije v bolgarskem narodu še vedno jako razširjena in da se odstrani sedanji neugodni položaj Bolgarije le tedaj, če ne bi bila več na krmilu bolgarske vlade princ Ferdinand in Stambulov. Naposled pa zavrača pisatelj rusko politiko, katera hoče uporabiti Bolgarijo kot sredstvo, za samovladarstvo ob Črnem morji.

Rusija. Kakor se poroča iz Rima „Pol. Corr.“, niso sedanje razmere med sv. Stolum in Rusijo preveč prijazne, četudi si ruski zastopnik pri Vatikanu, Izvolski, veliko prizadeva, da bi napravil popolno sporazumenje med Rusijo in Vatikanom. Vsled postopanja ruske vlade proti katoliškim duhovnikom je neki sv. oče hudo užaljen, in vsled tega se ne boje ugodilo ruskim željam, z ozirom na bogoslužbene slovanske obrede na Poljskem in Litvanskem.

Francija. Iz Dahomey-a dobajajo zopet žalostna poročila francoskim listom. Tako se namreč mej drugim poroča, da so čete dahomejskega kralja na povratu iz bojev pri Porto-Novo in Ketonu požigale in opustošile vasi ter napale Egbe. Ko je prišlo prej ta dan do poboja med temi in dahomejskimi četami, bili so Egbi močnejši ter so potisnili nazaj sovražne čete. Po noči pa, ko so ti mirno zaspali, napale so jih divjaške čete ter mnogo Egbov pomorile. Na potu od tu ob reki Soi do Abeokute so razdejali vojniki dahomejskega kralja 130 vasi, pomorili 1000 žen in onemoglih starčkov ter 2000 ljudij naredili za sužnje. Zadnja bitka mej Dahomeyci in Egbi je bila dne 23. julija. Od tedaj pa ni bajé prišlo več do poboja med njimi. Francoska vlada bo povprašala prej zbornico, ali naj poseže vmes ter naredi mir in red, ali naj pusti vse pri miru.

Švica. Kakor se poroča zadnje dni iz Švice, provzročili so tesinski liberalci revolucijo. Ker so bili namreč liberalci od vladanja popolnoma izključeni, hoteli so se maščevati nad svojimi sodržavljani ter si ohladiti jezo v njih krvi. Kakor se je nadalje poročalo, odposlane so bile vojaške čete na lice mesta, da zabranijo nadaljno rogoviljenje vročerkvni liberalcev. Seveda židovsko časnikanstvo pa omenja s popolnim zadoščenjem vstajo švicarskih prekucuhov, poteza se za nje ter hvali njih odločno in junaško postopanje.

Spanija. Poročalo se je že, da so španska oblastva obsodila one štiri Špance, ki so bili napali angleške častnike. V diplomatskih berlinskih krogih se govori o imenovanem poboju mej drugim to-le: Neko sovraštvo med Španci in Angleži pri Gibraltarji kazalo se je že več mesecev. Španci so trdili, da so Angleži protipostavno svoje stražnice naprej pomaknili na ozkem zemskem jeziku ter si tako prilastili del neutralnega ozemlja. Ta trditev je brzkone resnična, zakaj Angleži nameravajo razširiti svoje pristanišče proti severu. Kedar so torej Angleži skušali pridopiti nekaj ozemlja na imenovano stran, prišlo je do prepira in tepeža med njimi in Španci. Angleška vlada je skušala prepire zmirom mirnim potom rešiti, kar pa ne pojde zdaj tako lahko, ko so bili napadeni in poškodovani angleški častniki. Na španski strani gotovo ne bode prej miru, dokler angleška vlada ne zagotovi, da si ne bode več lastila neutralnega ozemlja.

Rumunsko. Obletnica, ko so vzeli Rumunci Grivico, praznovala se je v škofijski cerkvi bukreški s slovesno sv. mašo, katere so se vdeležili ministri, civilna in vojaška oblastva. — Kakor v Srbiji, praznovali so tudi na Rumunskem god ruskega carja s slovesno sv. mašo. Ruski zastopnik je sprejel več oseb v avdijenci.

Anglija. Kakor se poroča iz Londona v „Presse“, bode trodržavna zveza med Nemčijo, Avstrijo in Italijo, katere obrok poteče 1892. l., imenovanega leta ponovljena za nadaljnih pet let, torej do 1897. l.

Dansko. Volitve volilnih môž v deželni thing so se ravnokar dovršile. Pri volitvah so zmagali samo socijalno-demokratski kandidatje v dveh kodanjskih okrajih. Do sedaj vse tako kaže, da bodo v prihodnjem zasedanji prvíci socijalni demokratje sedeli v danski prvi zbornici.

Turčija. Kakor poroča neki turški list, izročil boje turški poslanik na berlinskem dvoru, Tefvik paša, ki se povrne v teku tega tedna iz Carjigrada v Berlin, cesarju Viljemu obširno pismo. V pismu zahvaljuje sultan nemškega cesarja za njegova voščila povodom svojega godu ter omenja, da je z nemško-turško kupčijsko pogodbo povsem zadovoljen.

Izvirni dopisi.

Z Notranjskega, 12. septembra. (Vilharjev večer, poročilo drž. poslanca g. dr. Ferjančiča v Planini.) Notranjska se ne more ponašati z Vodniki, Prešerni, Jurčiči — ali Vilharja imamo. Vilhar ni bil samo vnet Slovenec, ampak tudi z dušo in telesom Notranjec, pesnik in skla-

datelj ob enem. Njegovih naporov nekateri so prešli narodu v meso in kri, njega političko delovanje pripomoglo je mnogo v probujenje rojakov, njemu samemu pa nakopalo dosti britkih ur in celó — ječo.

Temu možu v spomin vzdala se je že pred dvema letoma spominska plošča v rojstni hiši njegovi v Planini. Povodom odkritja plošče nameravala se je prirediti velika slavnost, a iz raznih vzrokov odlašalo se je ž njo dve leti. „Pisateljsko društvo“ zbaló se je troškov.

Na novo probujena čitalnica planinska se je sama poprijela stvari. S skromnimi pripomočki sicer, ali z veliko požrtvovalnostjo in naporom priredila je na večer dné 8. septembra veselico v proslavo Vilharjevega imena. Dosegla je svoj namen. Ni bilo sicer hrupne svečanosti, kar je nazadnje prav, saj te požró ogromnega denarja, a koristi so primeroma dostikrat neznatne — ni se odkrila slovesno spominska plošča, ali odkrilo se je došlim gostom ime Vilharjevo. Bil je to v resnici Vilharjev večer. Pele so se Vilharjeve skladbe (Po jezeru), deklamovale njegove pesmi (Ludmila), igrale igre (Župan). Slavnostni govor pa je občinstvu temeljito pojasnil, kdo je bil Vilhar. Vse točke so se vrlo izvrševale. Petje oskrbeli so planinski dijaki in planinska dekleta, godba je svirala postojinska. Igra „Župan“ je prozročila dokaj smeha; vidi se, kolikanj so se trudili igralci, da so se tako privadili svojim ulogam. Slavnostni govornik nam je podal o Vilharju govor celoten po vsebini, izboren po obliki; bil je cvet celega večera. Bodi v zadoščenje Planincem, da so bili vsi gosti, katerih je mnogo došlo iz Postojine, Cerknice, Logatca — enih misli, da kaj tacega v Planini niso pričakovali. Komur je znano, s kolikimi težkočami se je boriti na deželi, če se hoče prirediti kaka taka slavnost, pripoznati mora trud planinske čitalnice.

Isti popoldan došel je tudi v Planino g. dr. Ferjančič, da poroča o svojem državnozborskem delovanju. Mirno je pojasnjeval razne zakone, ki so se sklenili v tem času na Dunaji, odkar zastopa poročevalec Notranjce v državnem zboru. Zanimala je poslušalec najbolj loška železnica, ki bi bila velicega pomena za Notranjsko, Gorenjsko in celo Avstrijo, če bi se kedaj vresničila. Govornik poudarja, kako je potreba sloge in edinosti mej Slovenci. Shod slovenskih državnih in deželnih poslancev naj bi poravnal nasprotja, ki so se pokazala mej nami. Poročilo gledé verske šole, ki nas je tako neprijetno dirnulo na shodu v Il. Bistrici, je izostalo. Veseli nas, da je g. poslanec že lansko leto v Postojini zatrjeval, da je tudi on za versko šolo. Ali kdor hoče doseči svoj namen, ne sme zametavati sredstev, ki vodijo do zaželjenega cilja. Zato nam ni umevno, zakaj se ne more strinjati s škofovsko izjavo in s pastirskim pismom, v katerem so izražena načela tako jasna, da jih skoro dokazovati ni treba. Edinosti in miru želimo si tudi mi. A razume se, da sloge biti ne more, če so načela predaleč vsaksebi. Pritrditi nam mora gosp. poslanec, da ne bi mogli dopustiti, da se na shodih zametuje tista škofovska beseda, ki se je razlegala še pred kratkem z lece.

Iz Št. Jurja pod Taborom, 10. septembra. „Sl. Narod“ piše v svoji številki 200 o našem „Bralnem društvu“, ki je zborovalo 24. avgusta. Dopisnik napada našega občé ljubljene in visokospoštovanega č. g. kapelana. Kmetje ménimó, da to dela zato, ker so že 1. junija ljudstvo ostro svarili pred slabimi liberalnimi časniki, posebno pred enim, katererega je širila neka oseba po naši fari že pred osnovo „Bralnega društva“.

Ljudstvo svariti pred slabim berilom, to je dolžnost vsakega razumnika, tembolj duhovnika, kar bi moral vedeti tudi dopisnik „Slov. Naroda“.

Dopisnik tudi pravi, da so gospod kapelan splašili samo trohico nevednih kmetov... Ménimó pa, da se gospod dopisnik še dobro spominja, da nas je bilo nad 30 samih šentjurskih kmetov — torej ne samo trohica. — Nadalje pravi, da se je vpisala vsa naša inteligencija. Ali pa res mislite, da so g. nadučitelj Šorn s soprogo, g. V. Korun, velikošolec s soprogo, izdelovatelj glasovirov gosp. Ropas s soprogo in gospodek Leopold Apat, zastopnik banke „Slavije“, kateri so se vpisali v društvo, edini zastopniki šentjurskega razumníštva? Ali niso morda drugi vsaj toliko razumni, kateri so imeli tehtne pomisleke pristopiti društvu?

Vpisane kmete pa lahko soštejemo na prste ene roke. Ostali udje, razven trohice tujih, so pa naši fantje. Za njih večino gotovo vémo, da so do-

bili od nekega gospodka denar za pristop in pijačo. Pristopili so tudi taki, ki še brati ne znajo, kar je za nje velika sreča, ker jih ne bodo pohujševali društveni slabi liberalni časniki. Poznamo tudi take vse hvale vredne mladenčce, ki niso hotli vzeti od omenjenega gospodka ponujanega denarja. Neko osebo so pa vpisali, čeravno je sama rekla, da ne bo pristopila k društvu, ter tudi ni vplačala društvenine.

Zakaj se mi „nevedni kmetje“ (nad 30) nismo vpisali? Odkritosrdno povémo dopisniku „Sl. Nar.“, da mi nismo liberalci in brezverci, temveč verni, konservativni slovenski kmetje. Splašili so nas torej „le tisti“, ki so vpeljali z zvijačo liberalne časnike v društvo in ki so nam grajali „Domoljub“-a kot umazan list, hvalili pa „Brus“-a kot izvrsten list.

Dopisnik „Slov. Naroda“ naj pové imena teh ravno imenovanih mož in svet bo spoznal „tistega“, ki nas je splašil, spoznal pa tudi „zaslužne, dobro želeče može“ šentjurske in ob enem tudi „tistega“, ki ščuje in kali mir.

Kmet v imenu mnogih „nevednih kmetov“.

Glasba.

Ant. Foerster-ja „Teoretično-praktična klavirska šola“. Op. 40. IV. zvezek. Natisnila Engelmann in Mühlberg v Lipsiji. Cena 1 gl. 30 kr. — Letos izdala je „Glasbena Matica“, — ta za razvoj naše muze prekristni zavod, zgoraj omenjene šole IV. zvezek. S tem zvezkom dovršeno je marljivo in skrbno delo našega slavnega skladatelja, g. Ant. Foersterja. Na 50 straneh velike oblike, gladkega in trdnega papirja z razločnim in lepim tiskom, prinaša nam mnogo raznovrstnega gradiva kot nadaljevanje lansko leto izišlega III. zvezka. Nahajamo tu raznovrstne mol-škale (harmonične in melodične), tri- in četverozičke razdeljene v raznih postopih, velike arpedže, vaje v nasprotnem postopu in v kanonični obliki, vaje v oktavah, brilantne pasáže itd.

Te vaje, katere imajo namen urediti deloma neodvisnost posameznih prstov, v občé pa tehniko in ritmiko, zaznamovane so z dotičnim prstnim redom. Gosp. skladatelj razlaga in primerja in poučuje na raznih vzgledih, kako se mora to in ono igrati tako predočno, da ga mora najslabejši učenec razumeti. Sploh so prstne vaje, ki delajo učencem največ sitnosti, mej druge skladbe tako vpletene, da ne utrudijo marljivega gojenca. V etudah in drugih umetnih in lepoglasnih skladbah so zastopani skladatelji in mojstri: Bach, Beethoven, Clementi, Czerny, Elze, Mendelsohn, Mozart, Schmitt, Tomšek itd.; vse druge skladbe, kjer ni napisano, so izvirne pisateljeve, deloma od njega aranžovane. Posebno so nam všeč skladateljeve melodijozne etude, izmej katerih so nekatere tako prirejene, da se lahko igrajo na dva, tri ali še več načinov, kar ne dela gojencu težav, temveč vzbuja njegovo fantazijo. Prav krasno nam je g. Foerster aranžoval slovanske národne pesmi, kakor: „Ej uchnem“, rusko kolo (priljubljene pesmi iz koncerta Slavjanskega), arijo iz „Gorenjskega slavčka“ za štiri roke, „Byvali Čechove“ itd. Omeniti moramo še, kako razume g. Foerster učiti harmonijo, kar je potrebuje igralec na klavirju. Ne da bi na široko besedoval, kaže pri mnogih kratkih vzgledih ali s posebnimi znamenji ali z drobno tiskanimi notami, prehajalne (harmonične in neharmonične) note v škali in trizvoku; vsled teh vaj se gojenec vsposobi, igrati eno in isto etudo v raznih tonovih načinih ter se tako-rekoč nevedé nauči transponovati. Tacih in enacih vaj, za vsacega igralca neprecenljive vrednosti, ne dobiš v nobeni klavirski šoli, mimo te. Na zadnji strani zvezka nam je g. skladatelj spisal kratko kazalo iz klavirne literature v izbiro, kaj naj bi se rabilo za pouk na klavirju poleg šole.

O pravilni in umetni obliki skladb našega tudi izvan slovenskih mej slovečega mojstra g. Anton Foersterja govoriti, zdi se nam odveč. Če se pomisli, da je g. Foerster v tej stroki ledino oral in da nam je ustanovil tehniške izraze v slovenščini; če se uvažá, da je vsebina tako mnogovrstna in obširna, kakor smo jo gori v kratkem omenili; če se ne pozabi, da nam to delo podaje národnih tako domačih kakor tudi inostranskih slovanskih skladb; če slednjič omenjamo, da je cena jako nizka — izrekamo le eno željo: Ant. Foerster-ja „slovenska klavirska šola“ naj ne manjka v nobeni slovenski rodbini, kateri je mar do umetnosti in napredka.

Dobiva se pri „Glasbeni Matici“ in v knjigarnah.

Dnevne novice.

(Odkrivanje.) Presvetli cesar podelil je dunajskemu nadškofu, dr. Ant. Gruši, dostojanstvo tajnega svetovalca, in knezoškofu briksenskem, dr. Sim. Aichner-ju, velik križ Fran-Josipovega reda.

(Deželni zbori) vtegnejo se, kakor poroča tukajšnji uradni list, najbrže sklicati že meseca oktobra, ko so razven nižjeavstrijskih končane že vsevolitve v dež. zборе.

(Osobne vesti.) Dr. Leitmaier, državni nadpravdnik, pripeljal se je te dni iz Gradca, da nadzoruje tukajšnje državne kaznilnice. G. Storch, višji nadzornik drž. železnice, bival je te dni v Novem Mestu ter popraševal po bodočem prometu dolenske železnice. V to svrhu obiskuje večje kraje na Dolenjskem.

(Ljudsko štetje.) Dež. vlade so naročile c. kr. okrajnim glavarstvom in samostalnim mestnim zastopom, da ima številjenje ljudstva se popolno končati do 31. januarja 1891. leta. Tega obroka se je držati brezpogojno in nepreklicljivo. Vsled tega morajo posamezni okrajji svoja dela zvršiti do 20ega januarja 1891. Skrbeti je, da je to številjenje kolikor mož natančno, da se skoraj porabi za znanstvene sostave. Opozarjamo, da se pri zglášanju nihče ne sramuje svoje národnosti.

(Odbor „Glasbene Matice“) naznanja, da se tudi letos sprejemajo učenci v trobilno šolo, in sicer brezplačno.

(O pričetku šolskega leta v „Glasbeni Matici“.) Odbor „Glasbene Matice“ kliče svoje gojence, da se zopet zberó v redni poduk; pogledjmo si torej ta zavod, kako deluje in dospeva. — Vsakdanje življenje nam kaže, da ima posebno glasba velik vpliv na individualnost posameznikovo, in po nji na skupnost naroda. Radi tega tudi glasbeni zavodi nimajo najmanjše naloge pri razvoju narodovem, in treba je, da spoznavajo imenitno svojo nalogo v življenji naroda in da jo kolikor mogoče izvršujejo. Slovenci smo gledé glasbene šole v ugodnem položaji. „Glasbena Matica“ je v kratkem svojem obstanku pokazala, da jej je sveti nalog, privedi slovenski svet do prave glasbene izobrazenosti. Če primerjamo razmere društva ob ustanovitvi z razmerami današnje društvene šole, moramo priznati, da se je delovalo vstrajno v prid in ponos naroda slovenskega. Posebno v zadnjih letih razvila se je šola po množini gojencev in po posamičnih oddelkih poduka, tako, da se vidi hvalevredno tekmovanje z najboljšimi inostranskimi zavodi glasbe. Priznal se je pa tudi neoporečno dognani vspeh vsestransko. Visoka vlada in dežela, — zastop glavnega mesta in posamični rodoljub, skazovali so priznanje z gmotno podporo, in visoka vlada podarila je tekom minolega leta poleg navadne letne nagrade še tristo goldinarjev za nakup glasbenih instrumentov s pristavkom, da se omogoči poduk godbe in tako pripomore gojencu do zaslužka. Veliko število gojencev, ki so dovršili glasbeno šolo, je pa živa pričá vspešnemu delovanju narodnega zavoda, ki podaja „naši mládeži“ v obilni meri poduk in vzgojo. „Glasbena Matica“ si pa ne zadostuje z dosedanjimi vspehi, nje odbor stavlja si je vzvišeni cilj, dovesti zavod do one višine, s katero se odlikujejo najboljše inostranske šole, in v to svrho sklenil pridobiti zavodu za posamezne oddelke glasbene šole na konservatorijih izgojene izprašane učiteljske moči. Posrečilo se je pa tudi že odboru, poleg sedanjih učiteljev, ki ustrezajo takim zahtevam, t. j. gosp. Profesorja in vodjo Gerbića, kojega učenci v samospévu že zdaj na konservatorijih na Dunaji in v Pragi pohvalno nastopajo, in gosp. Mozerja, priljubljenega učitelja in občinstvu slavnoznanega umetnika pridobiti i za glasovir v Pragi izprašanega učitelja dr. Hofmajstra, kojega spričevala nadkriljujejo navadna izvestja in in opravičujejo najlepši up. Odbor društva je storil, kar mu je le mogoče v napredek društva; a dolžnost rodoljuba je, da se zanima za plodonosni vspeh glasbene šole, v kateri veje pravi duh slovenski, in da pošilja svojo dečo v zavod, ki si je stavljal načrt: Vstrajno naprej!

(Prvi občni zbor) „Učiteljskega društva za šolski okraj Rudolfovo“ bo dné 18. septembra 1890 ob 2. uri popoldne na Toplicah. K temu vabi osnovalni odbor.

(Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska) je prejela v 13 mesecih 15.920 gl. 18 kr., izdala pa

14.963 gl. 2½ kr., torej je bil prebitek koncem meseca avgusta letošnjega leta 957 gl. 15½ kr. Troški so bili ti-le: Izplačalo se je bolnikom 6891 gl. 42 kr., zdravnikom in za bolniško kontrolo 2493 gl. 70 kr., za zdravila in druga lečilna sredstva 1134 gl. 68 kr., oskrbovalnih troškov v deželni bolnišnici 962 gl. 48 kr., pogrebščine 410 gl., upravnih troškov 2917 gl. 60 kr., raznih troškov 97 gl. 7 kr. in povračil na prispevkih 56 gl. 7 kr. Iz statističkih poročil je razvidno, da je obolelo 799 moških in 117 ženskih oseb; umrlo pa 23 moških in 5 ženskih.

(Zatožba.) „Tagespost“ vé povedati, da je celjski mestni urad zatožbo vložil pri e. kr. okrajnem sodišči proti dr. Vrečko-tu, ki je bil načelnik sokolske slavnosti dne 7. in 8. t. m. in bi odgovoren bil višjim oblastvom za vse izgrede, ki so se vršili povodom tiste slavnosti. Gosp. dr. Vrečko je posebno provzročitelj tistih slovenskih 30 junakov, ki so se drznili jezdit po celjskih ulicah ter s tem izzivali tamošnje Nemce. Res grozno!

(Na Blokah pri Rakeku.) Dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne vrši se po sv. maši zadušnici na ondodnem pokopališči odkritje grobnega spomenika, katerega je društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega postavilo svojemu bivšemu udu pokojnemu naučitelju blokemu g. Ivanu Trevenu. K obilnejšvdeležbi vabi zlasti p. n. gg. tovariše in tovarišice družt. odbor.

(Duhovniške premembe v goriški nadškofiji.) Č. g. Janez Nanut postal je duh. pomočnik v Gračežu (Grado). Č. g. Alojzij Zängerle, bivši profesor bogoslovja, je umrl v četrtek dne 11. t. m. Rodil se je na Reki 20. junija 1812, v mašnika posvečen 10. septembra 1835. N. v m. p.!

(Šolska veselica v Vitanji opuščena.) Onokrat smo naznanili, da „nemška“ stranka v imenovanem trgu namerava zoper tombolo demonstrirati s pomočjo šolske mladeži. Kakor nam sedaj isti poročevalec javlja, so gospodje „sprevideli“, da šole pač ne smejo zlorabiti ter so nameravano „šolsko veselico“ opustili.

(Požar.) V Pirničah na Gorenjskem pogoreli sta pretekli teden dve hiši. Ogenj bi se bil močno razširil, da ni prišel brzo na pomoč šentvidske prostovoljne požarne brambe zgornji oddelek (s sedežem v Gunceljah) z vrhim podnačelnikom Franom Štrukljem. Jednako urno na nogah bila je šentvidska požarna bramba, ko je v soboto popoldne jel goriti kozolec posestnika Štruklja v Klečah. V bližini hiše s slamo krite in drugi kozolci, ki so bili v veliki nevarnosti, da se vpepelé, bili so rešeni po vrli požarni brambi.

Raznoterosti.

— Roparji na Italijanskem. Kakor utegne marsikom znano biti, ima dežela „avite coltore“ mnogo za-njo nečastnih roparskih druhali. Da bi se kolikor mogoče zaprečilo roparska dejanja, namerava italijanska vlada razposlati po velikih vojaških vajah mnogo polkov pehote v posamične provincije, da bodo zasledovali hudodelce. Tako so šli štirje bataljoni v okolico viterbsko in spoletsko, kjer počenjajo hudodelstva čete zloglasnih roparjev Tribuzza, Ansuinija in Brincinija. Vojaki bodo skušali roparje obkoliti ter jih izročili oblastvom. Dokler se jim to ne posreči, ne smejo se bajé povrniti v svoje garnizije. Iste korake bo naredila italijanska vlada tudi v južni Italiji in na otoku Siciliji.

— Smrt vsled elektricitete. Delavec električne razsvetljavne družbe v Novem Jorku se je po neprevidnosti dotaknil žice, po katerej je šel električni tok, ter se takoj mrtev zgrudil na tla. Ena roka nesrečnega delavca je bila skoro popol-

noma sežgana. — V Wheelingu sta se dva mlada človeka preveč približala električnemu stroju in sta bila na mestu mrtva.

— Prusko ponemčevanje. Stolni vikar Kublinski v Gueznju je primoran policijskim potom, imenovati se v prihodnje Kubel, kakor so se bajé imenovali njegovi predniki. Če se bode še kedaj podpisal Kublinski, obsojen bo na 150 mark globe. Kublinski pa se neki noče kar tako ukloniti takim oholim naredbam, temveč namerava neki vse poskusiti, da se bode tudi zanaprej imenoval Kublinski. Njegova rodovina nosi to ime že 60 let in na to okoliščino bo osnoval imenovani vikar svojo pritožbo. Tu so se pokazali oholi Prusi zopet v svojej pravi barvi.

— Pokojnina v Združenih državah. Leta 1864 so izdale Združene države 4.983.924 dolarjev pokojnine. L. 1865. je znašala vkupna pokojnina 16.338.811 dolarjev in pet let pozneje že 28.340.302 dolarja. L. 1880. je plačala tamošnja vlada 56.777.174 dolarjev pokojnine; in pet let pozneje (1885) že 86.120.267 dolarjev. Zadnje leto pa se je izplačalo umirovljenim državnim uradnikom pokojnine 106.929.423 dolarjev. Proračun za letošnje leto pa znaša že 168.000.000 dolarjev, t. j. tretjina državnih dohodkov.

— Na žici čez Niagaro. Neki Dixon je prišel srečno po žici čez šumno reko Niagaro nad njenim svetovno-znanim vodopadom. Na obeh bregovih imenovane reke je stalo na tisoče gledalcev ter naposled ploskalo Dixonu, ki je prišel srečno po žici nad šumnim valovjem na drugi breg.

— Star labud. Kakor se poroča po časnikih, poginil je v Sirakuzu na Siciliji labud, ki je bajé imel 300 let. Znano je sicer, da čakajo labudi visoko starost; po 100 let stari labudi nahajajo se večkrat. Izmej vse perjadi čakajo labudi najvišjo starost; za njimi pa pridejo sokoli.

— Na smrt obsojen je morilec srbskega konzula Marinkovića v Prištini. Drugi vdeleženci umora so obsojeni na petletno ječo.

— Odkritosrčnost. Teta: „Samo tebi, Jožek, podarila bom svoj portret. Vsi drugi so bili proti meni neposlušni in zato tudi ne dobodo ničesa od mene. Poglej, Jožek, taka podobica stane 1 gl.“ — Jožek: „Tetka, dajte mi raje eden goldinar.“

— Požar. Pretekli četrtek je zgorelo v Selu pri Ptujci šolsko in osem drugih poslopij.

Telegrami.

Ljutomer, 15. septembra. Mnogobrojno zbranim volilcem predsedoval je Kukovec. Dr. Gregorec je poročal temeljito o kmetskem vprašanju ter narodnih borbah. Program združenja slovenskih pokrajin bil je vsprejet z burnimi živio-klici. Bodoči poslanci naj vstopijo samo v jugoslovanski klub. Nejevolja na drznost celjskih „südmarkovcev“ je nepopisna. Poslancu dr. Gregorcu izreklo se je popolnoma zaupanje in zahvala.

Dunaj, 13. septembra. Občinski svet je po štiridnevni razpravi sklenil, vsprejeti načelne predloge komisije z ozirom na združenje Dunaja s predkrajci.

Rim, 14. septembra. Kakor se čuje, pride cesar Viljem s Caprivijem 15. oktobra v Monco, da bo obiskal kralja Humberta. — V Passottijevi palači se je razpočila bomba. Pročelje imenovanega poslopja je zrušeno.

Rim, 15. septembra. „Italia“ pobija poročila vnanjih listov, da se bo ponovila trodržavna zveza; zakaj nje obrok ne poteče še tako kmalu.

Bellinzona (v Švici), 14. septembra. Vjetniki, katere so bili vjeli vstaši, so zopet prosti. Začasna vlada je razpuščena. Zavezni komisar skuša sporazumeti obe stranki.

Bern, 14. septembra. Zadnja poročila iz Tesina se glasé pomirljivo. Zavezni komisar in čete so bili navdušeno sprejeti.

Carjigrad, 14. septembra. Pet črnogorskih gojencev se bode vzgajalo v carjigrajski vojaški akademiji na sultanove troške.

Rovno, 15. septembra. Car, carica in carska družina so se vdeležili parade obeh armad. Popoldne je odpotovala carska družina v Spalo.

Umrli so:

12. septembra. Franc Košak, delavec sin, 1 mesec, Florijanske ulice 14, katar v črevih. — Ivan Lokar, hišnega posestnika sin, 19 dni, Vegove ulice 10, katar v črevih. — Adolf Hvale, mlinarjev sin, 6 mesecev, Tržaška cesta 24, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrične na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	737.7	12.4	sl. svzh.	oblačno.	0.00	
13 2. u. pop.	737.4	18.0	"	jasno		
9. u. zveč.	739.2	12.2	"	"		
7. u. zjut.	740.3	7.6	sl. svzh.	del. jasno	0.00	
14 2. u. pop.	740.0	16.6	"	"		
9. u. zveč.	740.4	12.4	"	"		

Srednja temperatura obeh dni 14.2°, in 12.2°, za 0.1° in 1.8° pod normalom.
Srednja temperatura 16.8°, za 2.4° nad normalom

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	—	kr.
Srebrna 5½ „ 100 „ 16% „	88	„	80	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	„	35	„
Papirna renta, davka prosta	101	„	20	„
Akcije avstr.-ogerske banke	970	„	—	„
Kreditne akcije	309	„	—	„
London	112	„	50	„
Francoski napoleon.	8	„	95½	„
Cesarski cekini	5	„	39	„
Nemške marke	55	„	22½	„

Predstojništvo samostana uršulink

naznanja s tem, da se **prične pouk na novi**

višji slovenski dekliški gospodinjski šoli

dné 19. septembra t. l.

Vpisovanje se vrši od 15. do 17. sept. od 9. do 12. ure dopoldne.

Natančna pojasnila daje predstojništvo samostana uršulink v Ljubljani. (2-2)

Pričetek pouka v mestnih otroških vrtcih.

Pouk v I. in II. mestnem otroškem vrtcu s slovenskim poučnim jezikom se prične

dné 18. septembra

s sv. mašo in sicer za I. otroški vrtec v farni cerkvi sv. Petra, za II. otroški vrtec v stolni cerkvi.

Vpisovanje otrók se bo vršilo od 15. do 17. septembra, vselej od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v učnih prostorih, to je, za I. otroški vrtec na sv. Petra nasipu št. 65 pri tleh na levo, za II. otroški vrtec v Poljskih ulicah št. 10, I. nadstropje. (3-2)

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 10. septembra 1890.

OLJNATE BARVE

v
kositarških pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(95)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.